

Πίνακας Περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5	
ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ		
Για τους λόγους της έρευνας και τις πηγές της	7	
Για το περιεχόμενο και τη διάρθρωσή του	9	
ΜΕΡΟΣ Α'. ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ.		
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΣ		
Κεφάλαιο 1ο. Η Θεσσαλονίκη πριν από το 1917.	14	
1.1. Από τη σχεδιασμένη στην αυθαίρετη πολεοποίηση.	15	
1.2. Το πλαίσιο του εκσυγχρονισμού	21	
1.3. Πολεοδομικές επεμβάσεις 1866-1900	23	
1.4. Η πολεοδομική επέμβαση του 1891. Θεσμικό πλαίσιο, ρυθμίσεις	27	
1.5. Διαφανιόμενες τάσεις.	31	
Κεφάλαιο 2ο. Η συγκρότηση της πολεοδομίας στις αρχές του 20ου αιώνα	35	
2.1. Πόλη και οικονομική λειτουργία. Η εκσυγχρονιστική απαίτηση.	36	
2.2. Η πόλη ως χώρος ζωής. Το αίτημα για μεταρρυθμίσεις	37	
2.3. Ο συγκερασμός	38	
2.4. Εθνικές συνεισφορές και ιδιαιτερότητες	41	
2.4.1. Αγγλία. Η γοητεία της μικρής κοινότητας	42	
2.4.2. Γερμανία. Οι εκλογικευτικές ρυθμίσεις του καπιταλισμού	46	
2.4.3. Η.Π.Α. Η μνημειακότητα σε μία χώρα χωρίς ιστορία	49	
2.4.4. Γαλλία. Οι αποικίες ως πεδίο πολεοδομικών πειραματισμών	52	
2.5. Χαρακτήρας και εμβέλεια της πολεοδομίας	56	
Κεφάλαιο 3ο. Η ανάπτυξη της πολεοδομίας στην Ελλάδα ως το 1917.	59	
3.1. Πρώτη περίοδος: από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους ως τα 1914.	60	
3.1.1. Οι απαρχές της πολεοδομίας	60	
3.1.2. Νομοθέτηση αρχών και υποστήριξη μορφών.	62	
3.1.3. Προθέσεις και πραγματικότητα	67	
3.2. Δεύτερη περίοδος: 1914-1917.	71	
Οι πρώτες εκσυγχρονιστικές προσπάθειες		
3.2.1. Ο Νόμος 455/1914 «περί άνοικοδομήσεως τού έμπρησθέντος τμήματος της πόλεως Σερρών»	72	
3.3. Κράτος και πολεοδομική πολιτική	74	
ΜΕΡΟΣ Β'. Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ		
Κεφάλαιο 4ο. Η συγκρότηση της επέμβασης. Οι αρχικές αποφάσεις	78	
4.1. Η απόφαση του πλήρους επανασχεδιασμού της πόλης	80	
4.2. Η διαφύλαξη της απόφασης. Προσωρινή εγκατάσταση των αστέγων	84	
4.3. Οι προκαταρκτικές μελέτες	86	
4.4. Η επάνδρωση της ομάδας σχεδιασμού	90	
4.5. Οι στόχοι του επανασχεδιασμού της πόλης.	94	
Κεφάλαιο 5ο. Η νομοθετική υποστήριξη του σχεδίου. Μεταρρυθμιστικά οράματα και ρεαλιστικές προσαρμογές	98	
5.1. Η παρουσίαση της νέας νομοθεσίας στη Βουλή	98	
5.2. Ο νόμος 1394/1918 για την εφαρμογή του σχεδίου	100	
5.3. Χαρακτήρας και στόχοι της νομοθεσίας	103	
5.4. Η προέλευση της ιδέας της Κτηματικής Ομάδας.	107	
5.5. Η νομοθεσία που εφαρμόσθηκε: ο νόμος 2633/1921 για τη διάθεση νέων οικοπέδων	113	
5.6. Η νομοθεσία που εφαρμόσθηκε: ο Οικοδομικός Κανονισμός της Θεσσαλονίκης	117	
Κεφάλαιο 6ο. Το σχέδιο της Θεσσαλονίκης. Χαμένη ευκαιρία ή εκσυγχρονιστικό τόλμημα;	124	
6.1. Σχέσεις χώρου και σχεδίου	124	
6.2. Γενικά χαρακτηριστικά του σχεδιασμού της πόλης.	127	
6.3. Η αλληλουχία των σχεδίων	135	
6.4. Προς την τελική πρόταση	147	
6.4.1. Χρήσεις γης και μοντέλα οργάνωσης του χώρου	148	
6.4.2. Αρχές οργάνωσης του οδικού δικτύου	168	
6.4.3. Η αρχιτεκτονική της πόλης	169	
ΜΕΡΟΣ Γ'. ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ		
Κεφάλαιο 7ο. Η υλοποίηση της επέμβασης. Ιδιωτική ανακατάληψη του ιστορικού κέντρου και ανοικοδόμηση	176	
7.1. Η ατελής μεταρρύθμιση του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου	176	
7.2. Οι αλλαγές μετά τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920	179	
7.3. Η διεξαγωγή των εκποιήσεων	181	
7.4. Επανασχεδιασμός και εκποιήσεις: οι επιπτώσεις στην ανακατάληψη του χώρου	192	
7.5. Γεωγραφική ανασύνταξη των κοινωνικών και οικονομικών λειτουργιών της πόλης	194	
7.6. Επίμετρο: Ανοικοδόμηση της πόλης και τέλος της Κτηματικής Ομάδας	196	
Κεφάλαιο 8ο. Οι επιδράσεις στο πλαίσιο άσκησης της πολεοδομίας	202	
8.1. Ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας, πρώτες εφαρμογές	202	
8.2. Θεσμοποίηση και εξελληνισμός της νέας πολεοδομικής πρακτικής	207	
Κεφάλαιο 9ο. Θεσσαλονίκη, νεοελληνική πόλη, νεοελληνική πολεοδομία	212	
English Summary	220	
Sommaire Français	228	
Πηγές, βιβλιογραφία	234	
Ευρετήριο κυρίων ονομάτων (προσώπων)	242	
Ευρετήριο πινάκων	244	
Liste d' illustrations (en français)	245	